

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าดังรายละเอียดตามขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

1. **กลุ่มผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากรสายสนับสนุนงานวิชาการ รวม 316 คน**
แบ่งเป็น

1.1 **กลุ่มผู้บริหาร** คณะผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มผู้บริหารแบบเจาะจง โดยจะครอบคลุมผู้บริหารมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชทั้งหมด ได้แก่ อธิการบดี รองอธิการบดี ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาและผู้อำนวยการสำนัก จำนวนรวม 31 คน

1.2 **กลุ่มคณาจารย์** คณะผู้วิจัยจะใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับฉลากรายชื่ออาจารย์ประจำสาขาวิชาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จำนวนสาขาวิชาละ 10 คน ใน 12 สาขา ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างรวม 120 คน

1.3 **กลุ่มบุคลากรสายสนับสนุนงานวิชาการ** คณะผู้วิจัยจะทำการสุ่มแบบเจาะจงจากข้าราชการและพนักงานสายสนับสนุนวิชาการ จากสำนักต่าง ๆ สำนักละ 15 คน ใน 11 สำนัก ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างรวม 165 คน

2. **กลุ่มบุคลากรศูนย์วิทย์พัฒนา** คณะผู้วิจัยจะทำการสุ่มแบบเจาะจงจากผู้อำนวยการศูนย์ ข้าราชการและพนักงานที่ปฏิบัติงานในศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ. ทั้ง 10 แห่ง ๆ ละ 5 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างรวม 50 คน

3. **กลุ่มบุคลากรที่ปฏิบัติงานศูนย์บริการการศึกษา** คณะผู้วิจัยจะได้ทำการสุ่มแบบเจาะจงจากบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการการศึกษา มสธ จำนวนแห่งละ 3 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน รวม 82 ศูนย์ จำนวนกลุ่มตัวอย่างรวม 246 คน

4. **กลุ่มนักศึกษา** คณะผู้วิจัยจะได้ทำการสุ่มแบบเจาะจงจากนักศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่เป็นสมาชิกชมรมนักศึกษา มสธ. จังหวัดละ 10 คน รวม 760 คน และให้สมาชิกชมรมนักศึกษาแจกแบบสอบถามกับนักศึกษาในจังหวัดของตนที่เข้ารับการสอนเสริม หรือเคย

เข้ารับการสอนเสริมอีกจังหวัดละ 90 คน รวมเก็บรวบรวมข้อมูลแบบเจาะจงกับนักศึกษา จังหวัดละ 100 คน x 76 จังหวัด รวมจำนวนนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 7,600 คน

จำนวนกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 8,206 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อศึกษาสภาพปัญหาอุปสรรค จุดเด่นจุดด้อย และความต้องการในการเข้ารับบริการการศึกษาที่ศูนย์บริการการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ทั้งเพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาการให้บริการการศึกษาของศูนย์บริการการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับพิจารณาบทบาท และแนวทางในการให้บริการการศึกษาของศูนย์บริการการศึกษา
2. แบบสัมภาษณ์ผู้อำนวยการศูนย์ และบุคลากรศูนย์วิทย์พัฒนา
3. แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารมหาวิทยาลัย คณาจารย์ และบุคลากรที่ปฏิบัติงาน สายสนับสนุนวิชาการที่เกี่ยวข้องกับสภาพ ปัญหาอุปสรรค จุดเด่น จุดด้อย ในการให้บริการการศึกษาของศูนย์บริการการศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
4. แบบสอบถามสำหรับบุคลากรที่ปฏิบัติงานศูนย์บริการการศึกษา มสธ ได้แก่ ผู้อำนวยการศูนย์/รองผู้อำนวยการศูนย์และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน เกี่ยวกับสภาพ ปัญหา อุปสรรค จุดอ่อนและจุดด้อย ของการให้บริการการศึกษาของศูนย์บริการการศึกษา มสธ
5. แบบสอบถามสำหรับนักศึกษา มสธ ที่เกี่ยวกับปัญหา/อุปสรรคและความต้องการในการเข้ารับบริการการศึกษาที่ศูนย์บริการการศึกษา มสธ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

คณะผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญหรือเคยเป็นผู้บริหารที่มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในระบบการสอนทางไกล จำนวน 6 ท่าน ได้แก่ ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอาน ศาสตราจารย์ ดร.นิพนธ์ สุขปรีดี ศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา เวสารัชช รองศาสตราจารย์ ดร.ทองอินทร์ วงศ์โสธร รองศาสตราจารย์จรินทร์ เทศวานิช และรองศาสตราจารย์ ยุวดี ไชยศิริ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์ และใช้เป็นแนวทาง การกำหนดประเด็นในการสร้างแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

1. การสร้างแบบสัมภาษณ์

1.1 คณะผู้วิจัยกำหนดกรอบ แนวทาง และประเด็นในการสัมภาษณ์ โดยสังเคราะห์ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

1.2 นำข้อมูลที่ได้ข้อ 1.1 มาสร้างแบบสัมภาษณ์ฉบับร่าง โดยให้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสม (ศาสตราจารย์ ดร.ไชยยงค์ พรหมวงศ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ทองอินทร์ วงศ์โสธร และศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี สังข์ศรี)

1.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็น/คำแนะนำ มาปรับแก้ไข หรือเพิ่มเติมให้ ถูกต้องสมบูรณ์และตรงตามวัตถุประสงค์ให้มากยิ่งขึ้น

1.5 นำแบบสัมภาษณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. การสร้างแบบสอบถาม

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้แบ่งแบบสอบถาม ออกเป็น 3 ชุด ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารมหาวิทยาลัย คณาจารย์ และผู้ปฏิบัติงานสายสนับสนุนวิชาการ 2) แบบสอบถามสำหรับนักศึกษา มสธ. โดยมีลำดับ ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม ดังต่อไปนี้

2.1 คณะผู้วิจัยกำหนดกรอบ แนวทาง และประเด็นในการสร้างแบบสอบถามให้กลุ่ม ตัวอย่างแต่ละกลุ่มตอบ โดยสังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

2.2 นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 2.1 มาสร้างแบบสอบถามฉบับร่าง (แต่ละกลุ่ม) ให้สอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสม (ศาสตราจารย์ ดร.ไชยยงค์ พรหมวงศ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ทองอินทร์ วงศ์โสธร และศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี สังข์ศรี)

2.4 คณะผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็น/คำแนะนำมาปรับปรุงแก้ไข หรือเพิ่มเติมให้ถูกต้องสมบูรณ์ และตรงตามวัตถุประสงค์ให้มากยิ่งขึ้น

2.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของ แบบสอบถาม ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ซึ่งปรากฏดังนี้

2.5.1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารมหาวิทยาลัย คณาจารย์ และผู้ปฏิบัติงานสาย สนับสนุนวิชาการ ซึ่งแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94

2.5.2 แบบสอบถามสำหรับบุคลากรที่ปฏิบัติงานศูนย์บริการการศึกษา มสธ. ซึ่งแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

2.5.3 แบบสอบถามสำหรับนักศึกษา มสธ. ซึ่งแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91

2.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้ในข้อ 2.5 ไปเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากรที่ปฏิบัติงานสายสนับสนุนวิชาการจากการแจกแบบสอบถามด้วยตัวผู้วิจัยเอง ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 289 ฉบับ หรือคิดเป็นร้อยละ 91.46

2. การสัมภาษณ์บุคลากรศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. คณะผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการศูนย์ ชำนาญการ และพนักงานที่ปฏิบัติงานในศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. จำนวนแห่งละ 5 คน (5 x 10) จำนวนรวม 50 คน คิดเป็นร้อยละ 100

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการศูนย์ฯ รองผู้อำนวยการศูนย์ฯ และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานศูนย์บริการการศึกษาจากแบบสอบถามที่ส่งให้ทางไปรษณีย์ ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 223 ฉบับ หรือคิดเป็นร้อยละ 92.91

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษา คณะผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษา ทั้งที่เป็นสมาชิกชมรมนักศึกษา มสธ. และนักศึกษาที่เข้ารับการสอนเสริมหรือเคยเข้ารับการสอนเสริม โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวนรวม 6,842 ฉบับ หรือคิดเป็นร้อยละ 90.03

การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทำการวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีการทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อแจกแจงค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ คณะผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

การแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ย

คณะผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยไว้ดังนี้

4.51 – 5.00	หมายถึง	มีสภาพ	ปัญหา/อุปสรรค	หรือความต้องการมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	มีสภาพ	ปัญหา/อุปสรรค	หรือความต้องการมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	มีสภาพ	ปัญหา/อุปสรรค	หรือความต้องการปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	มีสภาพ	ปัญหา/อุปสรรค	หรือความต้องการน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	มีสภาพ	ปัญหา/อุปสรรค	หรือความต้องการน้อยที่สุด

